श्री

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौ, मुकाम पुल्चोक ललितपुर

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना

लेखा सदस्य श्री बासुदेव खनाल

फैसला

२०७९/८० सालको निर्णय नं.३०२

पुनरावेदन नं.०७७-RB-०२१६

मुद्दाः आयकर (२०७१।०७२)

साविक गोर्खा डेभलपमेन्ट बैंक (नेपाल) लि. (स्थायी लेखा नं.३०१५९०९८५) हाल मर्जर भई कायम भएको का. जि. का.म.न.पा वडा नं. ३० चारखाल रोड स्थित श्री गोर्खाज फाइनान्स लि. (स्थायी लेखा नं. ५०००६००६१) का अख्तियार प्राप्त प्रमुख कार्यकारी अधिकृत श्री लालबहादुर थिङ.....................१ } पुनरावेदक

विरुद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर.......................................१ }
आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं.......................................१ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालयः- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारीः- प्रमुख कर प्रशासक श्री धनिराम शर्मा

शुरु निर्णय मितिः- २०७६।०१।१६

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालयः- आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं

निर्णय गर्ने अधिकारीः- महानिर्देशक श्री विनोदबहादुर कुँवर

निर्णय मितिः- २०७७।०२।२७

उपस्थित कानून व्यवसायीहरु

पुनरावेदकका तर्फबाटः- विद्वान बरिष्ठ अधिबक्ता श्री शरद प्रसाद कोइराला

प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाटः- विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर

अवलम्वित नजीरः :

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७६।०१।१६ मा भएको संसोधित कर निर्धारणको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।०२।२७ मा भएको निर्णयमा समेत चित्त नबुझाई सो उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) तथा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम करदाताको तर्फबाट परेको प्रस्तुत पुनरावेदन यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको हुँदा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यसप्रकार रहेको छः-

<u>तथ्य खण्ड</u>

१. पुनरावेदक करदाता साविक श्री गोर्खा डेभलपमेन्ट बैंक (नेपाल) लि. हाल गोर्खाज फाइनान्स लि. (स्थायी लेखा नं. ५०००६००६१) बाट आ.व. २०७१/०७२ को आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य नोक्सानी रु.३,४२,३७७।५६ कायम गरी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरमा मिति २०७२/०९/२८ मा आय विवरण पेश गरेको ।

२. करदाताको आ.व. २०७१/०७२ को आय विवरण र सोसँग सम्बन्धित कागजात तथा विवरणको अध्ययन, छानवीन गरी कर परीक्षण गर्दा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कर कट्टी गर्न नपाउने खर्चहरु दावी भएको, आयमा समावेश गर्नुपर्ने आय समावेश भएको नदेखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित करयोग्य आय रु.१४,४४,७८,३६८।८७ कायम गर्नुपर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५(पन्ध्र) दिन भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७६।०१।०२ मा सुचना जारी भएको ।

३. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७६।०१।०२ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७६।०१।०४ मा नै बुझी लिई सोको लिखित जवाफ मिति २०७६।०१।१५ मा पेश गरेको ।

४. करदाता श्री गोर्खाज डेभलपमेन्ट बैंक (नेपाल) लि. को आ.व. २०७१/०७२ का लागि रु.१४,४४,७८,३६९।- करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम कर अधिकृतले संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम करदातालाई सूचना दिने भनी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७६।०१।१६ मा जारी भएको संशोधित कर निर्धारण आदेशको निर्णय पर्चा।

५. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरले मिति २०७६।०१।१६ मा जारी गरेको आ.व. २०७१/०७२ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी करदाताले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७६।०३।१६ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन।

६. आय बर्ष २०६९।०७० र २०७०/०७१ मा कार्यालयबाट नोक्सानी घटाएको सम्बन्धमा निवेदकले आन्तरिक राजस्व विभागमा पुनरावलोकनको लागि निवेदन दर्ता गरी निवेदन विचाराधिन रहेको अवस्थामा आ.व २०७१/०७२ को आय विबरणमा आ.व. २०७०।०७१ मा कार्यालयको कर निर्धारणबाट कायम भएको भन्दा बढी दाबी गरेको नोक्सानी कट्टी दिन नमिल्ने गरी भएको कर निर्धारण न्यायपुर्ण नभएको भनी जिकिर लिएतापनि आर्थिक विधेयक २०७७ को दफा २४ ले २०७५ असार मसान्तभित्र भएको कर निर्धारणको सम्बन्धमा परेका निवेदन/मुद्दाहरु निश्चित प्रक्रिया पुरा गरी फिर्ता लिन सक्ने गरी ब्यबस्था गरेको हुँदा आ.व. २०६९।०७० र २०७०।०७१ को सम्बन्धमा उक्त आर्थिक विधेयक २०७७ को ब्यबस्था बमोजिम करदाताले निवेदन/मुद्दा रहेको निकायबाट निवेदन/मुद्दा फिर्ता लिएमा सोही बमोजिम र अन्य अवस्थामा न्यायिक निकायबाट फैसला हुँदाका बखत ठहरे बमोजिम हुने हुँदा कार्यालयबाट भएको कर निर्धारणलाई अन्यथा भन्न मिल्ने देखिदैन। कार्यालयबाट गत आय वर्ष २०७०।०७१ को नोक्सानी घटी कायम भईसकेको अवस्थामा करदाताले आ.व. २०७०।०७१ को आय विबरणमा देखाएको नोक्सानीलाई नै गत आय बर्षबाट जिम्मेवारी सरेको नोक्सानी भनी यस आय बर्ष २०७१।०७२ को आय विबरणको अनुसूचि ५ मा कट्टी दाबी गर्न पाउने अवस्था देखिदैन। तसर्थ, आयकर ऐन, २०५८ (संशोधन सहित) को दफा २० को उपदफा (१) अनुसार नोक्सानी मिलान गर्न नपाउने भनी कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण कानूनसम्मत देखिएकोले निवेदकको जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।०२।२७ मा भएको निर्णय।

७. करदाताले सम्बन्धित आर्थिक वर्षमा अन्य कुनै व्यवसायबाट व्यहोर्नु परेको विगत सात आयबर्षको कट्टी हुन नपाएको नोक्सानी कट्टी गर्न पाउने हुँदाहुदै उक्त नोक्सानी कट्टी नपाउने गरी ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत आयकर ऐन, २०५८ को दफा २० र दफा ४७क. बमोजिम त्रुट्टीपूर्ण हुँदा उल्टी गरी पाउँ भनी करदाताको यस न्यायाधिकरणमा मिति २०७७।०६।२८ मा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र।

८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७८/०५/२५ मा भएको आदेश।

ठहर खण्ड

९. नियम बमोजिम पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता श्री गोर्खाज फाइनान्स लिमिटेड तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान बरिष्ठ अधिवक्ता श्री शरदप्रसाद कोइरालाले करदाताले व्यहोर्नु परेको विगत सात आयबर्षको कट्टी हुन नपाएको नोक्सानी कट्टी गर्न पाउनेमा सो कट्टी गर्न नपाउने गरी ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट पुनरावेदक करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागले गरेको निर्णय समेत मिलेको नहुँदा बदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।

१०. प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकील कार्यालय काठमाडौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले शुरु ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागले गरेको निर्णय समेत कानुन सम्मत नै रहेको देखिदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस जिकिर समेत सुनियो।

११. पुनरावेदक करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरु, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरु र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, यसमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट पुनरावेदक करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश तथा प्रशासकीय पुनरावलोकनको क्रममा आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन ? पुनरावेदक करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन ? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखियो।

१२. अब पुनरावेदन करदाताको पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले व्यवसायबाट व्यहोर्नु परेको नोक्सानीलाई कट्टी हुन नपाएकोमा उक्त नोक्सानी कट्टी गर्न पाउनु पर्ने सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले गत आ.ब. बाट जिम्मेवारी सारेको नोक्सानी वापत रु.१५,८६,७९,२२७।६० नोक्सानी दावी गरेको पाईयो। आयकर ऐन, २०५८ को दफा २०(१) मा "कुनै व्यक्तिले कुनै आय बर्षमा व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि देहाय बमोजिमको नोक्सानी कट्टी गर्न पाउनेछः-" भनी देहाय खण्ड (ख) मा "त्यस्तो व्यक्तिले कुनै व्यवसायबाट व्यहोर्नु परेको विगत

सात आय बर्षहरुको कट्टी हुन नपाएको नोक्सानी" भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। सोही कानूनी व्यवस्था वमोजिम दावीको नोक्सानी कट्टी हुनुपर्ने मागदावी लिएको पाइयो। आ.ब. २०६९।०७० को संशोधित कर निर्धारण आदेश उपर यिनै करदाताले दायर गरेको ०७६-RB-०११६ को मुद्दामा आज यसै इजलासबाट नोक्सानी कट्टी शीर्षकमा प्रत्यर्थी कार्यालयहरुवाट भएका निर्णय बदर भई आधार र कारण सहित पुनः संसोधित कर निर्धारण गर्न शुरु ठूला करदाता कार्यालयमा पठाउने ठहरी फैसला भई सकेको हुंदा सोही नोक्सानी कट्टीको प्रश्न समावेश रहेको प्रस्तुत मुद्दा उक्त मुद्दासंग अन्तरप्रभावित भई प्रस्तुत आ.व. २०७१/०७२ को संसोधित कर निर्धारण आदेश यथावत कायम रहन सक्ने नदेखिएकाले बदर गर्नु पर्ने देखियो। अब करदाताको आ.ब. २०६९।०७० को पुनः संसोधित कर निर्धारण आदेश समेतको आधारमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा २० को उपदफा (१) को कानूनी व्यवस्था बमोजिम आधार र कारण सहित यो आ.व. २०७१/०७२ को समेत पुनः संशोधित कर निर्धारण गर्नु भनी फाइल ठूला करदाता कार्यालयमा पठाउन उपयुक्त हुने देखियो।

१३. अतःमाथि विवेचित आधार एवं कारण समेतबाट यीनै करदाताको आ.व. २०६९/०७० को आयकर मुद्दामा आज यसै इजलासबाट पुनः संशोधित कर निर्धारणको लागि शुरुमा पठाउने ठहरी फैसला भएकोले सोही आधारमा ठूला करदाता कार्यालयबाट करदाताको आ.व. २०७१/०७२ को संशोधित कर निर्धारण गरी मिति २०७६।०१।१६ मा भएको निर्णय तथा सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।०२।२७ मा भएको निर्णय समेत न्यायोचित नदेखिँदा बदर गरिदिएकोछ। अब आ.ब. २०६९/७० र २०७०/७१ को पुनः संशोधित कर निर्धारण आदेशको आधारमा यो आ.ब. २०७१/७२ को समेत पुनः संशोधित कर निर्धारण गरिदिनु भनी फाइल ठुला करदाता कार्यालयमा पठाई दिने ठहर्छ। अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नू।

<u>तपसिल खण्ड</u>

१. माथि ठहर खण्डमा लेखिए बमोजिम करदाता श्री गोर्खाज फाइनान्स लिमिटेडको आ.व. २०७१/०७२ को संशोधित कर निर्धारण गर्दा नोक्सानी खर्च अमान्य गरेको ठूला करदाता कार्यालयबाट मिति २०७६।०१।१६ मा भएको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।०२।२७ मा भएको निर्णय समेत बदर हुने र सो शीर्षकमा ठूला करदाता कार्यालयले पुनः संशोधित कर निर्धारण गर्नुपर्ने ठहरेकोले सो शीर्षकमा पुनः संशोधित कर निर्धारण गर्न शुरु मिसिल समेत ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरमा लेखी पठाईदिनू।

२. फैसलाको जानकारी बिशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई पठाईदिनू।

३. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति सफ्टवेयरमा अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनू।

४. सरोकारवाला पक्षले फैसलाको प्रतिलिपी माग गरेमा लाग्ने दस्तुर लिई नियमानुसार प्रतिलिपी दिनू।

५. प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लागत कट्टा गरी रेकर्ड मिसिल यस न्यायाधिकरणको अभिलेख शाखामा बुझाईदिनू।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

बासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुनेः-
इजलास अधिकृतः श्री भीष्म भट्टराई
ईति सम्वत् २०७९ साल चैत्र २६ गते रोज १ शुभम् ----------------------
फैसला प्रमाणिकरण गर्नेः-
फैसला प्रमाणिकरण मितिः-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौंको छाप